

ПРОГРАМА

ЗА

ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

за 2026 г.

ОБЩИНА АКСАКОВО

А. КОНТЕКСТ И ОЦЕНКА НА НУЖДИТЕ

Въведение

Настоящата „Програма за закрила на детето за 2026 година на Община Аксаково“ е разработена въз основа на Конвенцията за правата на детето на ООН, Националната стратегия за детето и принципите в Закона за закрила на детето.

Общинската програма документира волята и готовността на институциите в община Аксаково за повишаване качеството на живот на децата. Обединяване и координиране на усилията на общинските и местните държавни органи и неправителствени организации в посока всяко дете от Община Аксаково да расте в среда, която е в състояние да му осигури нормално физическо, умствено, нравствено и социалното развитие. Програмата ще спомогне за по-ефективна защита и гаранция на основните права на децата в община Аксаково във всички сфери на обществения живот.

Съгласно чл.2 от Закона за закрила на детето - „Дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години”.

Закрилата на детето се основава на следните принципи:

- ✓ ранно детско развитие;
- ✓ здраве и здравословен начин на живот;
- ✓ образование, изграждане на компетентностите, спорт, култура и свободно време;
- ✓ безопасна и сигурна среда за всяко дете;
- ✓ правосъдие, съобразено с интересите на децата;
- ✓ намаляване на детската бедност и социалното изключване;
- ✓ зачитане и уважение на личността на детето;
- ✓ отглеждане на детето в семейна среда;
- ✓ осигуряване най-добрия интерес на детето;
- ✓ специална закрила на дете в риск;
- ✓ насърчаване на доброволното участие в дейностите по закрилата на детето;
- ✓ подбор на лицата, пряко ангажирани в дейностите по закрила на детето, съобразно техните личностни и социални качества и грижа за тяхната професионална квалификация;
- ✓ временен характер на ограничителните мерки;
- ✓ незабавност на действията по закрила на детето;
- ✓ грижа в съответствие с потребностите на детето;
- ✓ осигуряване развитието на дете с изявени дарби;
- ✓ насърчаване на отговорното родителство;
- ✓ подкрепа на семейството;
- ✓ превантивни мерки за сигурност и закрила на детето;
- ✓ контрол по ефективността на предприетите мерки.

Повишаването на благосъстоянието на детето изисква утвърждаване на разбирането и подхода към правата на детето, като правомощия и задължения на всички структури, органи и институции, имащи отношение към детето и неговото семейство на местно ниво и целенасочена работа във всички основни области - образование, здравеопазване, спорт и свободно време, културни дейности, социални дейности, подкрепа на децата и семействата, обществена среда и сигурност.

- **Основни приоритети в Общинската програма за закрила на детето са:**

1. Намаляване броя на децата, отглеждани в специализирани институции. Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата;
2. Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца;
3. Подобряване здравето на децата;
4. Защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и рисково поведение;

5. Насърчаване на творческите заложби на децата. Отдих, свободно време и развитие на способностите на детето.
6. Правораздавателна и съдебна система, приятел на детето.

Изпълнението на приоритетните цели ще допринесе за изграждане на определен брой и вид услуги по закрилата на детето с предимно превантивен характер. Услугите са фокусирани върху потребностите на детето и са предназначени за всички деца и семейства в община Аксаково.

Общинската програма е разработена съвместно от експерти в Общинска администрация - Аксаково, Дирекция "Социално подпомагане" (ДСП) - гр. Варна, РУ – Аксаково към ОДП Варна и Местна комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/ при Община Аксаково.

Програмата е отворен и гъвкав документ, подлежащ на промяна, допълване и усъвършенстване в отговор на възникнали нови потребности и в съответствие с променящите се условия, нормативна база и икономическа среда.

Б. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ I: Намаляване броя на децата, отглеждани в специализирани институции. Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата.

Цели	Дейности	Отговорен орган	Финансово осигуряване
1. Превенция на изоставянето и деинституализация на грижите за децата.	1.1. Ранно идентифициране на случаите, при които съществува риск за настаняване на деца в институция.	Община Аксаково, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково" МКБППМН, РУ - Аксаково	
	1.2.Осъществяване на мерки за предотвратяването на изоставянето, чрез осигуряване на педагогическа, психологическа, здравна и правна помощ на родителите. Насочване към подходящи социални услуги в общността.	Община Аксаково, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково"	
	1.3. Подготвяне на необходимите документи и кандидатстване за разкриване на Кризисен център за лица пострадали от домашно насилие, като делегирана от държавата дейност с цел преодоляване на последиците и подкрепа на жертвите на домашно насилие и насилие, основано на полов признак, чрез предоставяне на социални услуги.	Община Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
	1.4. Търсене на възможности, чрез малки проекти да се работи по превенция на изоставянето на деца в ромската общност и превенция на ранните раждания	Община Аксаково ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково", НПО	

	от малолетни и непълнолетни момичета		
2. Повишаване информираността на децата и младежта по проблемите на отговорното родителство.	2.1. Запознаване на децата, младежта и техните семейства с проблемите на отговорното родителство, чрез агитационни и нагледни материали (дипляни, филми, литература) 2.2. Организиране и провеждане на тематични беседи и обучения за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето сред подрастващите и техните родители. 2.3. Провеждане на консултации с цел подкрепа на деца, младежи и техните семейства с оглед превенция на изоставянето на деца и настаняването им в институционална среда.	ДСП-Варна, НПО, Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“ МКБППМН, ЦПЛР ДСП-Варна, НПО, Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“ МКБППМН, ЦПЛР ДСП-Варна, „ЦОП Аксаково“	В рамките на утвърдения бюджет
3. Развитие на услуги, заместващи родителската грижа, чрез приемна грижа и грижа за деца в семейства на близки и роднини	3.1.Популяризиране и развиване на Приемната грижа, чрез провеждане на кампании и провеждане на консултации. 3.2. Запазване броя на приемните семейства за 2026г. (37 бр. професионални приемни семейства) и повишаване качеството на предоставяната услуга. 3.3. Да се потърсят възможности за допълнително здравно обслужване на децата, настанени в приемни семейства и вписани в регистъра за осиновяване. 3.4. Децата настанени в приемни семейства и при роднини и близки да се приемат с предимство в детските заведения (детските градини и ясли)	Община Аксаково ДСП-Варна, НПО Община Аксаково, ДСП-Варна Община Аксаково, ДСП-Варна, НПО Медицински специалисти в здравните кабинети, РЗИ Община Аксаково, Директори на детските заведения	В рамките на утвърдения бюджет
4. Гарантиране правото на детето да живее в сигурна семейна среда.	4.1. Извършване на проверка и оценка на всеки постъпил сигнал в ДСП - Варна за нарушаване правата на дете или дете в риск по смисъла на Закона за закрила на детето.	ДСП - Варна, РУ - Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет

	4.2. Приоритетна подкрепа на детето и семейството, чрез мерки за закрила в семейна среда или в близка до семейната среда, включително и чрез предоставяне на подходящи социални услуги в общността.	ДСП - Варна, Община Аксаково	
	4.3. Насочване към програми за заетост и финансова подкрепа на семейства, отговарящи на условията за месечно социално подпомагане, за децата, които отглеждат.	ДСП - Варна, Община Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
	4.4. Осигуряване на финансова подкрепа на семейства отговарящи на условията за месечно социално подпомагане на децата, които отглеждат.	ДСП - Варна	

<u>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ II:</u> Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца

Цели	**Дейности**	**Отговорен орган**	**Финансово осигуряване**
1. Развиване на различни видове и форми, и дейности, насочени към по-пълно обхващане на децата в образователната система и задържането им в нея	1.1. Прилагане на механизъм за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Директори на училища, РУО на МОН, Община Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
	1.2. Координация между институциите при работата с деца, отпаднали от учебния процес и такива, за които съществува риск от отпадане. Съдействие и консултиране на семействата, с цел връщане на децата им в образователната система.	Директори на училища, РУО на МОН, Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“	
	1.3. Засилване контрола по отношение на превантивните мерки прилагани спрямо ученици застрашени от отпадане и разработване на мерки за работа с необхванати в училище деца.	Директори на училища, РУО на МОН, Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“	
	1.4. Интегриране на деца от малцинствата в образователната система, чрез прилагане на подходящи обучителни методи и работа със семействата им.	Община Аксаково, Директори на детски заведения и училища	

	1.5. Обхващане децата от високорисковите общности, които подлежат на предучилищна подготовка от детските градини и училищата	Община Аксаково, Директори на детски заведения и училища	
2. Продължаване на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности.	2.1. Организиране и провеждане на информационни кампании на общинско ниво за включващо образование. 2.2. Предоставяне на актуална информация на родителите на деца със специални образователни потребности за процеса и процедурите за включване на детето в общообразователния процес. 2.3. Интегриране на деца и ученици със специални образователни потребности в образователния процес в общинските детски градини и училища, чрез създаване на подкрепяща среда. Осигуряване на ресурсни учители, специалисти и допълнителен помощен персонал (придружители, лични асистенти)	Община Аксаково, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“, директори на училища РУО на МОН, Директори на училища, Община Аксаково РУО на МОН, Директори на училища, Община Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
3. Развиване на образователни и социални услуги с цел връщане на децата, отпаднали от образователната система	3.1.Съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск.	Директори на училища, Община Аксаково ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“	В рамките на утвърдения бюджет

<u>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ III</u>: Подобряване здравето на децата

Цели	**Дейности**	**Отговорен орган**	**Финансово осигуряване**
1. Намаляване на броя на децата от Община Аксаково, страдащи от социално-значими заболявания.	1.1. Създаване на местна политика за промоция на здравето и профилактика на болестите в Община Аксаково. 1.2. Участие в обучение на общо-практикуващите лекари в областта на промоцията на здраве и придобиване на умения за	Община Аксаково, общопрактикуващи лекари /ОПЛ/, „ЦОП Аксаково“ Община Аксаково, общопрактикуващи лекари /ОПЛ/, РЗИ	В рамките на утвърдения бюджет

	консултиране на деца, организирани от МЗ. 1.3. Реализиране на различни инициативи, свързани със здравословното хранене и здравословния начин на живот с акцент върху децата. 1.4.Провеждане на кампании за здравословното хранене и начин на живот, за борба с наднорменото тегло при децата и свързаните с него рискови фактори, за борба с алкохол и тютюнопушене. 1.5. Осигуряване на здравни грижи, контрол и подпомагане на населението от уязвимите групи.	Община Аксаково, ОПЛ, РЗИ, „ЦОП Аксаково“, училищни ръководства, мед. работници в училища РЗИ, ОПЛ, здравни медиатори, „ЦОП Аксаково“, училищни ръководства, мед. работници в училища здравни медиатори и ОПЛ	В рамките на утвърдения бюджет
2. Разширяване на превантивните и профилактични мерки за опазване физическото и психическото здраве на децата.	2.1. Участия в провеждането на обучения по отношение на психичното здраве и емоционалното развитие на децата от Община Аксаково, организирани от МЗ. 2.2. Създаване на възможности за осигуряване на психологична помощ от специалист в училищата на територията на Общината.	Община Аксаково, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“ директори на училища, АМЦСМП – Аксаково, РЗИ Директори на училища, „ЦОП Аксаково“	В рамките на утвърдения бюджет
3. Повишаване информираността на децата за разпространението на ХИВ /СПИН/, болести, предавани по полов път и злоупотреба с психо-активни вещества.	3.1. Провеждане на лекционни занимания за деца от VI до XII клас за превенция на разпространението на ХИВ /СПИН/, болести, предавани по полов път и злоупотреба с психо-активни вещества.	Община Аксаково, Директори на училища, класни ръководители, РЗИ, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“ БМЧК, НПО РУ - Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
4. Осигуряване на специалисти - логопеди и психолози	4.1.Провеждане на консултации от логопеди и психолози и занимания с деца живущи на територията на общината. 4.2. Създаване на възможности за осигуряване на психологична помощ от специалист на територията на Общината.	Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“ Директори на училища и детски градини Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“ Директори на училища и детски градини	В рамките на утвърдения бюджет

5. Мерки за подобряване на майчино и детско здраве на територията на общината.	5.1.Превантивна работа с малолетни и непълнолетни с цел предпазване от забременяване и подкрепа на непълнолетни майки. 5.2. Извършване на детски консултации и на задължителни имунизации и профилактични здравни и стоматологични прегледи. 5.3. Повишаване информираността на родители по отношение на здравословния начин на живот на техните деца. 5.4.Работа с непълнолетни майки.	ДСП - Варна, Медицински специалисти в здравните кабинети, РЗИ, здравни медиатори, Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“ Директори на училища Медицински специалисти в здравните кабинети, здравни медиатори, РЗИ, „ЦОП Аксаково“ Медицински специалисти в здравните кабинети, РЗИ, здравни медиатори, „ЦОП Аксаково“ Директори на училища	В рамките на утвърдения бюджет В рамките на утвърдения бюджет

<u>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ IV:</u> Защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и рисково поведение

Цели	**Дейности**	**Отговорен орган**	**Финансово осигуряване**
1. Повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства относно правата на детето, насилието над деца и стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието.	1.1. Провеждане на информационни кампании за превенция на насилието и агресията над децата. 1.2. Идентифициране на деца жертва на насилие и насочване към подходящи социални услуги. 1.3. Създаване на система за координация на действията между институциите.	Община Аксаково, Директори на училища и детски заведения, „ЦОП Аксаково“, ДСП – Варна, РУ – Аксаково, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет
2. Превенция на насилието и подкрепа за децата, преживели насилие.	2.1. Популяризиране дейността на отдел „Закрила на детето” към ДСП Варна, свързана с предотвратяване на риска от насилие в семейството, училището и на улицата.	ДСП – Варна, РУ – Аксаково, Мед. специалисти в здравните кабинети, Директори на училища и детски заведения, МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет

	2.2. Контрол на посещенията в заведения, в които се предлага алкохол и осигуряване на обществен ред и сигурност на обществените места, посещавани от деца. 2.3. Насочване на деца, преживели насилие към подходящи доставчици на социални услуги.	РУ – Аксаково, ДСП – Варна, МКБППМН, „ЦОП Аксаково“ РУ – Аксаково, ДСП – Варна, МКБППМН, „ЦОП Аксаково“	В рамките на утвърдения бюджет
3. Повишаване на обществената чувствителност с цел намаляване на броя на децата - жертва на насилие	3.1.Повишаване информираността на децата и техните семейства, чрез организиране на различни форми на пропаганда за предотвратяване на всички форми на насилие и злоупотреба /в часовете на класа, родителски срещи, и др/. 3.2. Подобряване на системата за сигнализиране на компетентните институции в случаи на злоупотреба с дете. 3.3. Популяризиране на съществуващите линии за сигнализиране за деца в риск, Национална телефонна линия за деца 116 111, както и на Единен европейски номер 112.	Община Аксаково, Директори на училища и детски заведения, ДСП – Варна, „ЦОП Аксаково“ РУ – Аксаково Община Аксаково, Директори на училища и детски заведения, ДСП – Варна, „ЦОП Аксаково“, РУ – Аксаково Община Аксаково, Директори на училища и детски заведения, ДСП – Варна, РУ – Аксаково	В рамките на утвърдения бюджет
4. Повишаване на професионалната компетентност на специалистите, работещи с деца за ранно идентифициране и предотвратяване на риска от насилие	4.1. Участие в обучения за специалистите, работещи с деца. 4.2. Създаване на система за координация на действията между институциите.	Община Аксаково, РУ - Аксаково, Директори на училища и детски заведения, „ЦОП Аксаково“, ДСП – Варна, МКБППМН и др.	В рамките на утвърдения бюджет
5. Работа на мултидисциплинарния екип в Община Аксаково, като координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция	5.1. Незабавно реагиране при сигнал за насилие и предприемане на бързи, адекватни и координирани действия за закрила на дете, жертва на насилие или в риск от насилие и в случаи, при които е необходима кризисна интервенция с цел предотвратяване на риск от насилие или намаляване ефекта от преживяното за детето	Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“, ДСП - Варна, РУ – Аксаково МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет

	5.2. Прилагане на междуинституционален подход в работата по сигнала с цел бързо и ефективно проследяване на всеки конкретен случай 5.3. Участие при изготвянето на съвместен план за действие с разписани конкретни задачи и срокове на изпълнение	Община Аксаково, „ЦОП Аксаково“, ДСП - Варна, РУ – Аксаково МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет
6. Превенция и противодействие на асоциалното поведение и зависимости при малолетни и непълнолетни	6.1. Повишаване на информираността на децата и родителите относно законовата уредба, касаеща деца с асоциално поведение 6.2. Изработване и разпространение на информационни материали, провеждане на беседи, разговори и анкети за превенция на зависимостите от наркотици, тютюнопушене и употреба на алкохол за деца и родители 6.3. Провеждане на информационни кампании за превенция на насилието, сексуалната и трудова експлоатация и злоупотреба с деца в Интернет. 6.4. Провеждане на беседи по темите в часовете на класния ръководител или в др. подходящо време 6.5. Синхронизиране на работата между МКБППМН, Отдел “Закрила на детето” към ДСП Варна, ЦОП - Аксаково, РУ – Аксаково и педагогическия персонал за осъществяване на съвместни действия, чрез организиране на екипна работа с деца, изпаднали в конфликт със закона и деца, жертва на насилие с цел провеждане на корекционно - възпитателна дейност.	„ЦОП Аксаково“, РУ – Аксаково, ДСП – Варна, МКБППМН и ръководствата на учебните заведения „ЦОП Аксаково“, ДСП - Варна, РУ – Аксаково, МКБППМН, Директори на училища, БМЧК Община Аксаково, Директори на училища, ДСП - Варна, ЦОП - Аксаково, РУ – Аксаково, МКБППМН, БМЧК училища, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“, РУ – Аксаково, МКБППМН, БМЧК МКБППМН, „ЦОП Аксаково“, ДСП - Варна, РУ - Аксаково и ръководствата на учебните заведения	В рамките на утвърдения бюджет

7. Предоставяне на социални услуги предназначени за деца и семейства	7.1. Консултиране и подкрепа на семейства в риск. 7.2.Оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители. 7.3. Консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и техните семейства. 7.4. Обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции.	Община Аксаково, КСУ „ЦОП Аксаково“, ДСП - Варна	В рамките на утвърдения бюджет

<u>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ V:</u> Насърчаване на творческите заложби на децата. Отдих, свободно време и развитие на способностите на детето.

Цели	Дейности	Отговорен орган	Финансово осигуряване
1. Гарантиране правото на изразяване на мнение у децата при разработване и прилагане на местни политики, касаещи детето и семейството	Изпълнение на съвместни проекти с ЦПЛР-Аксаково за организиране свободното време на децата и учениците на територията на Община Аксаково, както и участие от тяхна страна в различни инициативи, засягащи проблемите на децата в България.	Община Аксаково, ЦПЛР, директори на училища и детски заведения	В рамките на утвърдения бюджет
2.Достъп на всички деца до културни, спортни и туристически дейности.	2.1. Организиране на клубове по интереси в училищата и образователните звена за оптимизиране и осмисляне на свободното време на учениците и организиране на спортни и др. състезания. 2.2. Подпомагане и популяризиране дейността на спортните клубове, стимулиране участието на по-голям брой деца в тях. 2.3. Насърчаване участието на децата в масови ученически спортни прояви. 2.4. Стимулиране участието на повече деца в различни ученически игри, олимпиади, състезания, клубове по интереси и др. развлекателни и културни дейности	Община Аксаково, Директори на училища и детски заведения	В рамките на утвърдения бюджет

3. Насърчаване на децата с изявени дарби	3.1. Насърчаване и подпомагане участие на деца с изявени дарби в конкурси и състезания.	Община Аксаково, ЦПЛР Директори на училища и детски заведения	В рамките на утвърдения бюджет

<u>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ VI.</u> Правораздавателна и съдебна система, приятел на детето.

Цели	Дейности	Отговорен орган	Финансово осигуряване
1. Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие в условията на междуинституционално сътрудничество.	1.1. Защита правата и интересите на децата, жертва на престъпление, свидетели на престъпление или извършили престъпление, при изслушването им в РУ на МВР - Аксаково.	РУ – Аксаково, ДСП - Варна, „ЦОП Аксаково“ МКБППМН	В рамките на утвърдения бюджет
	1.2. Защита правата и интересите на детето при изслушване в административно или съдебно производство, съгласно чл.15 от ЗЗД.	ДСП - Варна	
	1.3. Осигуряване правото на децата правонарушители на справедливо и законосъобразно отношение при зачитане тяхното достойнство. Защита на правата и законните интереси на малолетни и непълнолетни от представител на ДСП при разглеждане на възпитателни дела, когато не е посочен доверен представител или адвокат.	ДСП - Варна, МКБППМН	
	1.4. Организиране на лекции, беседи, обучения и културни мероприятия за деца, по теми свързани с насилието, агресията и последиците от тях, с цел превенция на детската престъпност и противообществените прояви, извършени от малолетни и непълнолетни.	ДСП - Варна, МКБППМН, „ЦОП Аксаково“ БМЧК	

Дейностите, включени в програмата са съобразени с потребностите и грижата за децата в община Аксаково. Заложени са реално изпълними дейности, които да спомогнат за развитието на политиките за детето в отделните сектори и за постигане на по-ефективна защита и гаранции на основните права на децата от общината във всички сфери на обществения живот.

Общинската Програма за закрила на детето за 2026 година е изготвена на основание чл.6, ал.2, т.1 от Правилника за прилагане закона за закрила на детето.

По своята същност тя е отворен документ и може да се актуализира през годината.

В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА УЧАСТВАТ:

1. Дирекция „Социално подпомагане” - Варна
2. Директори на учебни и детски заведения в Община Аксаково, училищни настоятелства.
3. РУ – Аксаково към ОД на МВР Варна
4. Общинска администрация - Аксаково
5. МКБППМН
6. Център за подкрепа за личностно развитие /ЦПЛР/
7. Център за обществена подкрепа – Аксаково
8. Български младежки червен кръст - БМЧК